

Risico nemen

Elke keer dat je ademt
kun je virusdeeltjes inademen
die je gezondheid ondermijnen.
Maar als je niet ademt
ga je dood.

Elke keer dat je een hap neemt
kun je slechte stoffen binnen krijgen
of een voedselvergiftiging oplopen.
Maar als je niets eet
honger je dood.

Elke keer dat je iets zegt
kun je verkeerd begrepen worden
of agressie oproepen.
Maar als je niet communiceert
kwijn je weg.

Elke keer dat je een stap zet
kun je uitglijden
en lelijk terecht komen.
Maar als je nooit één stap doet
kom je nergens.

Leven is altijd risico nemen.

Greet Brokerhof-van der Waa

Foto: © Máthé Csaba | Dreamstime.com

RISICO NEMEN

Risico's horen bij het leven. Het is altijd onzeker hoe het verder gaat. Maar nu in coronatijd is het wel heel extreem met de onzekerheden en risico's. Natuurlijk hoeft je niet ernstig ziek te worden als je besmet raakt met het coronavirus. Maar er gaan wel dagelijks mensen dood. Ook jongeren en kinderen. En bedenk ook: Corona is niet het enige risico. Weet je dat je tien keer zoveel risico loopt om een ongeluk op straat te krijgen dan om een dodelijk virus op te lopen? Hoeveel risico's neem je? En dan niet enkel voor jezelf maar ook voor anderen? Ben je bereid je in te houden om te voorkomen dat andere mensen ziek worden? Welke risico's zijn aanvaardbaar? En welke gaan we uit de weg? Soms wordt het kiezen uit twee kwaden.

Bij de poster

Oef, dat ziet er niet lekker uit met die rij scherpe tanden. Als de krokodil zijn kaken dichtklapt, is deze jongeman er geweest. Neemt hij een onverantwoord risico? Of zal hij wel weten wat hij doet?

- **Besprek wat de leerlingen zien en wat hun opvalt aan de poster.**
- **Is deze stuntman goed bezig?**
- **Waarom vinden veel mensen het leuk om naar zo'n stunt te kijken?**
- **Gaat dit goed aflopen, denk je? Waarom?**

HINDOEÏSME

Verzekering ••

Als je voor elkaar zorgt, heb je geen verzekering nodig.

Mijn vader wilde nooit een overlijdensverzekering afsluiten. Net als veel andere Hindoestanen van zijn generatie, meende hij dat zijn kinderen voor zijn crematie zouden moeten zorgen. Dat is nu eenmaal de Indiase traditie. Om diezelfde reden leven verschillende generaties bij elkaar op hetzelfde stuk grond, of zelfs in hetzelfde huis. Dan kun je makkelijker voor elkaar zorgen. Mijn vader zei: 'Ik heb zeven kinderen, dus het geld voor mijn uitvaart hoeft geen probleem te zijn.' Maar mijn moeder wilde het risico niet lopen. Zij wilde niet onverzekerd sterven. Op haar aandringen heeft mijn vader uiteindelijk toch zo'n verzekering afgesloten. Misschien kwam de gedachte van mijn vader wel voort uit zijn geloof dat hij na zijn dood opnieuw geboren zou worden. Dus dat de dood niet het einde betekent.

Rawie Sewnath

- **Wat is een overlijdensverzekering eigenlijk?**
- **Is het verstandig zo'n verzekering te hebben?**
- **Is het logisch dat kinderen de uitvaart van hun ouders verzorgen? Moeten ze die ook betalen?**
- **Hoe kijkt de vader in dit verhaal tegen de dood aan?**

VERHAAL

(G)een date ••

Maikel neemt geen risico's. Maar dan wil zijn online crush een keer afspreken.

Maikel nam geen enkel risico. Hij zou bijvoorbeeld nooit in het reuzenrad gaan. Er was een keer zo'n bakje vanaf het hoogste punt naar beneden gestort. De bouten waren niet op tijd vervangen. Met de bus ging hij ook niet meer. Een overspannen chauffeur had eens de bus tegen een boom geparkeerd, de passagiers tegen de voorruit.

Naar school fietsen was een dagelijks project. Hij liet niets aan het toeval over en had een overlevingspakket voor regen, lekke banden, rampen en oorlogen.

Vrienden? Alleen online, dat was veiliger. Met een van die online vrienden klikte het steeds beter. Arno heette hij. Ze chatten hele avonden met elkaar, tussen het gamen door. Op een dag stelde Arno voor: 'Zullen we een keer ergens afspreken?' JA! dacht Maikel, maar meteen ook: O, help! Nee! Zou hij met de bus moeten? Hoe zou Arno reageren als hij wist van Maikels zorgen? Zou het geen afknapper worden voor Arno, of voor hemzelf? Dan was hun vriendschap meteen over. Hoe lang kon hij een date uitstellen zonder dat Arno daarop afknapte? Een date was een risico, maar geen date ook. Wat moest hij doen?

Hilda Algra

- **Wat raad je Maikel aan om te doen?**

Handen wassen •

Waarom is handen wassen met zeep zo belangrijk?

Ja, ja, we moeten goed onze handen wassen. Als je dat niet doet, word je ziek. Maar hoe risicovol het nou echt is om je handen niet goed te wassen, dat merken we pas tijdens deze corona-pandemie.

Maxine Herinx

- **Het filmpje van RTL Nieuws (2'02) laat zien hoe je goed je handen wast, en waarom goed je handen wassen met zeep zo belangrijk is.**

SOAP • IN DE KLAS

Corona •

Iedereen wordt de coronaregels een beetje zat.

'Waar is je mondkapje, Daan?' vraagt meneer Krook.

'Vergeten!' zegt Daan.

'Alsjeblieft,' zegt meneer Krook en hij geeft er eentje aan Daan.

'Ik haat die dingen,' zegt Daan. 'Ik krijg het helemaal benauwd.'

'Maar het moet,' zegt meneer Krook.

'Ik heb toch helemaal niks,' moppert Daan.

'Geen snot, geen kuchje, niks!'

Meneer Krook zucht. 'Dit heeft geen zin, Daan,' zegt hij dan. 'Het moet.'

'Ik wou dat alles weer gewoon was,' zegt Daan. 'Dat zou ik ook geweldig vinden,' lacht meneer Krook. 'En als we ons allemaal aan de regels houden, dan gebeurt dat misschien weer een keer.'

'Mijn vader zegt dat het allemaal niet waar is, die corona,' zegt Daan.

'Dan mag jouw vader een dagje met mijn vrouw mee,' zegt meneer Krook. 'Zij werkt in het ziekenhuis. Geloof mij: corona is geen grapje.'

'Dat doet mijn vader écht niet,' zegt Daan. 'Hij wil toch zeker niet ziek worden?'

Hilde van Halm

ACTUEEL

© Andrewgenn | Dreamstime

Cartoons •

Kun je alles bespreken in de klas?

Elke dag verschijnen er nieuwe spotprenten: grappig tekeningetjes als commentaar op iets uit het nieuws. De mensen die erin voorkomen herken je meteen. Vooral omdat iets kenmerkends van die mensen wordt uitvergroot.

Soms is er een felle discussie over een spotprent. Dat is logisch: wat de een grappig vindt, vindt een ander veel te ver gaan. De een vindt dat je over alles grappen mag maken. Een ander vindt dat moeilijk. Met de moord op de Franse docent Samuel Paty hebben we weer gemerkt hoe ver dat kan gaan. Is het gevaarlijk om grappen te maken over iemands geloof? Kun je daar in de klas met elkaar over praten? Of moet je alles waar mensen boos over zouden kunnen worden vermeden?

Hilde van Halm

Vragen voor in de klas

- **Wat is het risico van spotprenten maken?**
- **Is er ook een risico aan spotprenten bekijken? Of ze bespreken in de klas?**
- **Kun je in de klas alles bespreken?**
- **Moet je een onderwerp waar mensen boos over kunnen worden vermeden?**
- **Mag je lachen om ministers, koningen en presidenten?**
- **Is er een verschil tussen een spotprent over een profeet en een politicus?**

Toelichting voor de docent

De moord op Franse docent Samuel Paty houdt leerlingen én docenten bezig, zeker nu ook een Nederlandse collega is bedreigd (zie rechter link). Het gaat daarbij om een botsing tussen twee grondrechten: de vrijheid van meningsuiting en het verbod op discriminatie en belediging van bevolkingsgroepen. Om de angel wat uit de discussie te halen, kan het zinvol zijn om eerst met elkaar te bespreken wat cartoons eigenlijk zijn en wat de functie van humor is.

► Besprek ter introductie de afbeelding van president (zie linker link). Zou Trump het leuk vinden dat hij zo is afgebeeld?

BIJBEL & WERELD

Zeg het maar ••

Durf te praten over wat je dwarszit.

Heer, u weet alles van mij, u kent mij. U weet wat ik denk, nog voor ik het gezegd heb... De dichter van psalm 139 weet het zeker: hij hoeft niets uit te leggen. Want God kent hem door en door. En dat is een grote troost, voor ieder van ons.

Maar mensen onderling zijn anders. Mensen weten niet vanzelf wat er in een ander mens omgaat. En daarom moeten we leren om onze mond open te doen, als we verdrietig zijn, of bang, of ongelukkig.

Er is in deze coronatijd genoeg reden om je niet zo fijn te voelen. De onzekerheid: wat wordt er nog meer verboden? Hoelang gaat dit duren? Je moet steeds uitkijken: niet te dichtbij komen, niet zomaar reizen. En de leuke dingen kunnen niet: feestjes, uitgaan, samen sporten. Begrijpelijk dat je er soms somber van wordt. Dan kan je hart luchten enorm helpen. Maar vaak durven we dat niet. Over je gevoelens praten voelt als een te groot risico. Wie weet zal de ander me zwak vinden. Of zeggen dat ik me aanstel. Misschien begrijpt die ander me niet.

Ja, dat kan. Maar het risico van niks zeggen is veel groter. Dan mis je namelijk de troost van het delen. En bovendien: als je het toch waagt, blijkt meestal dat we elkaar prima snappen!

Barbara de Beaufort | Bij: Psalm 139: 1-6 |

Citaat: Psalm 139:1b Bijbel in Gewone Taal

Vragen •

- **Met wie praat je het liefst over hoe je je voelt in deze coronatijd?**
- **Denk je dat God ieder mens kent en begrijpt?**

Vragen ••

- **Snap je dat iemand niet durft te vertellen dat hij of zij zich ongelukkig voelt?**
- **Wat zou kunnen helpen als iemand zich niet durft te uiten?**

God, soms kunnen we ons zo ongelukkig voelen, zo somber. Zoveel wat niet doorgaat... Zoveel wat veranderd is in deze tijd.

Geef ons dan de moed om te praten over wat ons bezighoudt. Help ons om niet te bang te zijn voor het risico dat ze ons niet begrijpen of dat ze ons een watje vinden. Geef dat we merken dat dit meevalt en dat veel mensen hetzelfde voelen.

Laat ons ervaren dat het helpt om moeilijke dingen met elkaar te delen.

WERELD

Spionage via je telefoon • Een waarschuwing voor spionage via smartphones.

Er was vorige maand een opvallend nieuwsbericht. De directeur van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst waarschuwde grote bedrijven. Ze moeten telefoons weghouden bij belangrijke vergaderingen. Het blijkt namelijk dat buitenlandse bedrijven via die telefoons kunnen meeluisteren.

Gelukkig heeft Nederland de beste hackers van de wereld in dienst. Zij beveiligen ons tegen deze vorm van spionage. Het wordt lastig voor de medewerkers van grote bedrijven om hun telefoons in hun jaszakken te laten zitten. Je kunt toch ook haast niet geloven dat er echt iemand meeluistert via jouw telefoon? Toch lopen we allemaal een beetje risico. Als we een app installeren, vraagt het bedrijf allerlei toestemmingen. We klikken meestal meteen door. Maar eigenlijk teken je dan een contract. Je geeft toestemming voor bijvoorbeeld het delen van je camera, je browsegeschiedenis en wie je belt. Misschien toch maar eens lezen wat ze allemaal van je vragen?

Diana Jakobs

- **Lees jij de voorwaarden voor je een app downloadt?**
- **Welke risico's zou je lopen als vreemden via jouw telefoon meeluisteren of meekijken?**
- **Zou jij een app niet downloaden als ze te veel van je willen weten?**

JONGEREN

Leugentje om bestwil • Moet je eerlijk zeggen wat je van een lelijke trui vindt?

Daar komt mijn vriendin. Ze heeft gisteren lekker geshopt. 'Hoi!' roept ze vrolijk als ze me ziet. 'Wat vind je van mijn nieuwe trui? Hij was in de sale en ik kon hem echt niet laten hangen!' Ik bekijk de trui en denk gelijk: verschrikkelijk. Hoe kan ze hier nou in lopen? Een bruine trui met in het midden een tros bananen...

Tja, wat moet ik nou zeggen? Moet ik het risico nemen en eerlijk zeggen wat ik ervan vind? Of zeg ik dat het een mooie trui is? Als ik het risico neem en eerlijk zeg wat ik ervan vind, kan dat onze vriendschap op het spel zetten. Ze is er zo blij mee. Uiteindelijk neem ik een besluit en zeg ik met een glimlach: 'Ja, leuk, ik snap dat je er heel blij mee bent!'

Jasmijn, 14 jaar

- **Is een leugentje om bestwil oké?**
- **Zet eerlijkheid een vriendschap op het spel?**

De risico's van geld lenen ••
Steeds meer jongeren zitten in de schulden.

'Kan ik een tientje van je lenen? Ik geef het je morgen terug.' Misschien herken je deze vraag. Omdat je zelf weleens geld leent, of uitleent aan vrienden. Een tientje is niet zoveel. Waarschijnlijk kan je dit makkelijk terugbetalen.

Maar er zijn steeds meer jongeren tussen de 18 en 24 jaar die grote bedragen niet terug kunnen betalen. Ze zitten in de schulden. Het gaat soms om wel duizenden euro's. Die jongeren hebben bijvoorbeeld de rekeningen van hun zorgverzekering niet betaald. Of ze hebben spullen op afbetaling gekocht. Dat betekent dat je iets niet in één keer betaalt, maar elke maand een stukje. Dit lijkt heel makkelijk en handig, maar je betaalt vaak een flinke rente en als je een rekening niet op tijd betaalt, geven bedrijven je een boete. Die boetes stapelen zich op en de schulden worden hoger. Voor jongeren die in de schulden zitten, is het daarom heel belangrijk dat ze om hulp vragen. De gemeente kan ze vaak helpen. Ze kijken samen naar de schulden en maken een plan hoe ze die het snelste kunnen afbetalen. De jongeren moeten dan natuurlijk ook leren hoe ze in de toekomst beter met hun geld kunnen omgaan.

Kizzy Chin A Foeng

Vragen voor in de klas

- ▶ Leen jij weleens geld? Zo ja, hoeveel en waarvoor?
- ▶ Als je geld leent, betaal je dat dan altijd terug?
- ▶ Vind jij dat je goed kan omgaan met geld? Waarom wel of niet?
- ▶ Wat vind jij van spullen op afbetaling kopen?

Toelichting voor de docent

- ▶ Vraag eerst aan de klas of ze weten wat het betekent om 'in de schulden te zitten'.
- ▶ Bekijk de video (2'31).
- ▶ Lees de tekst voor en bespreek de vragen met de klas.

Link: <https://youtu.be/tDsl-H1zr6vQ>

Stelen ••
Aan stelen zijn verschillende risico's verbonden.

'Steel niet' staat in de bijbel. Kort maar krachtig. Stelen lijkt bijna een menselijke eigenschap. Het komt zo vaak voor, dat er in veel bijbelteksten staat dat je af moet blijven van anderzins bezit. Het heeft met respect te maken dat je je geen dingen toe-eigent die niet van jou zijn.

Vaak wordt gedacht dat alleen asielzoekers of arme mensen in winkels stelen. Maar dit vooroordeel klopt niet. Het stelen van parfum, sporthorloges of sieraden gebeurt ook door rijke mensen. Bij jongeren telt stoerheid mee; ze zien het als een uitdaging. Soms worden ze onder druk gezet om te stelen. Maar je loopt wel een flink risico als je iets wegpikt. Je kunt immers betrapt worden. Er is nog een risico: aan stelen kun je verslaafd raken. Je krijgt er een kick van, dus ga je het nog een keer doen. Er is nu een experiment waarbij winkeliers aangifte kunnen doen en dan komt je naam en foto in een database te staan. Ga je weer in de fout, dan volgt een winkelverbod. Ook aan dit systeem kleef je een risico. Er zijn winkeliers die stiekem een foto van de dief in de personeelsruimte hangen. Dat is niet eerlijk. Je tast achter iemands rug zijn privacy aan. De schrijver van het boek Leviticus heeft het gebod 'steel niet' aangevuld met: *lieg niet en bedrieg je naaste niet*. Als iedereen zich daaraan houdt, loopt niemand meer risico.

Ruth van der Waall-Schaeffer | Citaten: Exodus 20:15, Leviticus 19:11 De Nieuwe Bijbelvertaling

Vragen •

- ▶ Wat versta jij onder stelen?
- ▶ Herken je de risico's?

Vragen ••

- ▶ Waarom zou er in het boek Leviticus bij staan: 'lieg niet en bedrieg je naaste niet'?

God, snapt u misschien dat het leven niet te saai moet zijn als je jong bent? Dat we een beetje uitdaging nodig hebben om het wat spannender te maken? Wilt u ons helpen om dan geen foute of onverantwoorde dingen te doen?

We bidden u voor jongeren die in de fout zijn gegaan en niet wisten dat je dan het risico loopt op een strafblad. We bidden u voor jongeren die moeten leven met een handicap omdat hun stunt verkeerd afgelopen is.

Help ons om na te denken over de risico's.

Anders kom je nergens ••
Een ambitieuze breakdancer in Buenos Aires moet wel risico's nemen.

Buenos Aires is de stad van de tango. Maar als ik door een armoedige buurt loop, zie ik daar jongeren enthousiast bezig met streetdance en breakdance. Deze dansen zijn in de achterbuurten van Amerika ontstaan. Uit een grote bluetooth-speaker klinkt minimal music. Ik ga op een muurtje zitten kijken.

De jongens en meiden proberen elkaar te overtreffen in dansbewegingen. Eén jongen springt er echt uit, in alle opzichten. Hij waagt de gevaarlijkste sprongen, helemaal over de kop. Ik hou mijn hart vast. Even later gaat het fout. Hij klapt tegen het muurtje. Even blijft hij liggen. Dan springt hij overeind. 'Alles oké?' vraag ik. 'Dat is het risico,' gromt hij. 'Dansen is topsport. Mijn broer is danser. Die is nu in Bern. Hij kreeg officieel een uitnodiging, maar toen zat die dansgroep ineens zonder geld. Dus nam hij het risico. Overal geld geleend en naar Zwitserland gevlogen.' 'En?' vraag ik. 'Aangenomen! Gelukkig maar, anders zat hij daar zonder geld en zonder baan.' Hij haalt zijn schouders op. Zijn gezicht vertrekt even van pijn. 'Mensen zoals wij móeten wel risico's nemen. Anders kom je nergens. Morgen verder oefenen. Ik wil beter worden dan mijn broer.'

Henok Evertsz

- ▶ Maakt het voor jou gevoel uit of je wel of niet risico's moet nemen om later succes te hebben?

JONGEREN

Risico in het verkeer •

Zodra je het huis uit gaat, loop je meer of minder risico!

Ik was onderweg naar muziekkles en zag een oude mevrouw die was aangereden en van haar fiets gevallen. Haar gezicht zat onder het bloed. Maar ik kreeg inmiddels haast en fietste door rood. De vrouw en ik hebben allebei risico's genomen. Voor haar liep het niet zo goed af en voor mij ging het net goed.

Als je thuis blijft zitten, val je niet van je fiets en word je ook niet aangereden. Ik wil soms wel risico's nemen, maar niet te veel. Eigenlijk nam ik nu wel te veel risico toen ik door rood fietste. Het risico van te laat komen is minder erg dan het risico van aangereden worden.

Hannah, 12 jaar

- ▶ Hoeveel risico loop je in het verkeer?
- ▶ Hoeveel risico neem je in het verkeer?

Sint Maarten •
Het vieren van Sint Maarten in tijden van corona is risicovol.

Sint Maarten, Sint Maarten. De koeien hebben dit jaar geen staarten, maar een mondkapje op. Ook dit feest ziet er dit jaar heel anders uit door de coronacrisis.

Vandaag is het Sint Maarten. Zomaar met een lampion in een optocht lopen of zingend langs de deuren om snoep op te halen, mag dit jaar niet. In regio's waar de besmettingen snel toenemen, is het advies: vier Sint Maarten thuis, met je eigen gezin of een klein groepje. In andere steden mag het nog wel. Maar natuurlijk wel met een hoop regels. Kinderen mogen alleen in kleine groepjes langs de deuren, en natuurlijk moet iedereen anderhalve meter afstand houden. Mensen met klachten mogen de deur niet opendoen. En alleen snoep in plastic mag uitgedeeld worden. Tijdens een van de laatste persconferenties maakte Mark Rutte duidelijk dat ook Sinterklaas en Kerst er anders uit zullen zien dit jaar. Moeten we ons dan voorbereiden op hele saaie maanden? Gelukkig niet. Er worden een hoop digitale alternatieven bedacht. In Utrecht, bijvoorbeeld, is de grote Sint-Maartenparade veranderd in een online lichtfeest. En een lampion maken, surprise knutselen of kerstboom versieren kan natuurlijk gewoon thuis!

Maxine Herinx

Vragen voor in de klas

- ▶ Heb jij ooit Sint Maarten gevierd?
- ▶ Kende jij de betekenis van het feest?
- ▶ Kinderen worden minder ziek van het coronavirus. Vind je het terecht dat deze kinderfeesten toch worden aangepast of afgelast?

Toelichting voor de docent

▶ Uit onderzoek van het Jeugdjournaal (2019) blijkt dat nog maar drie op de tien kinderen Sint Maarten viert. Weten de leerlingen in jouw klas waar dit feest over gaat? Vraag het ze eerst. Laat dan de Clipphanger (1'21) zien waarin de betekenis van dit feest wordt uitgelegd.

▶ Lees dan de tekst voor en bespreek de vragen.

Link: <https://youtu.be/Jzt0H-DaTatY>

Goede zaak ••
Mensen die ergens van overtuigd zijn, nemen soms bewust risico's.

Als je iets doet waar je in gelooft, wil je best risico's nemen. In het begin van onze jaartelling was het de apostel Paulus die dat deed. Hij werd gelovig en ging reizen om Jezus' boodschap van geloof, hoop en liefde aan zo veel mogelijk mensen te vertellen. Dat was soms ronduit gevaarlijk. Er waren religieuze leiders die hem de mond wilden snoeren en hem oppakten. Als gevangene leed hij schipbreuk, werd bijna gedood door soldaten en eenmaal aan land werd hij gebeten door een giftige slang. Toch ging hij steeds door, omdat hij overtuigd was van zijn missie.

In onze tijd lopen werkers in de zorg veel risico. Een geestelijk verzorger die in verpleeghuizen werkt, vertelt: 'Ja, ik loop zeker risico. Zeker als ik naar mensen met dementie ga, want die kunnen de coronaregels niet begrijpen of onthouden. Vorige week was ik nog bij een vrouw die positief getest was. Ik had wel beschermende kleding aan, maar zij hoestte en nieste in mijn gezicht en hield geen afstand. De kans om corona op te lopen was best groot. Ik vond dat lastig voor mijzelf, maar ook voor mijn gezin. Vooral voor mijn dochter die nog belangrijke toetsen op school moest doen. Toch deed ik het, want ik wilde deze eenzame vrouw nabij zijn en haar trouw blijven. Dat zijn belangrijke waarden in mijn werk.'

Jeanet Aartsen | Bij: Handelingen 27-28:6

Vragen •

- ▶ Neem jij risico's als het gaat om corona? Zo ja, met welke redenen?
- ▶ Denk jij van tevoren na voordat je een risico neemt? Wanneer wel en wanneer niet?

Vragen ••

- ▶ Maakt het verschil of je risico neemt voor je eigen lol of voor een goede zaak?
- ▶ Wat vind jij: is geestelijke zorg net zo belangrijk als lichamelijke zorg?

God, dank u voor de mensen die in deze risicovolle tijd niet alleen aan hun eigen veiligheid denken.

Voor al die werkers in de zorg die kwetsbare mensen helpen, ook al is er gevaar voor besmetting. Voor bestuurders van bussen en trams die doorgaan met hun werk, ook als ze agressiviteit ondervinden. Voor politieagenten en boa's die het land veilig proberen te houden, maar hun eigen veiligheid soms riskeren.

Wat goed dat zulke mensen er zijn!

Risico van het vak ••
Bij de verpleging van bewoners met corona loopt Irene het risico zelf besmet te worden.

Irene is verpleegkundige in een verpleeghuis. Ze werkt al twee jaar op een afdeling met dementerende ouderen. Tijdens de eerste corona-golf werd gelukkig niemand ziek. Er mocht alleen geen bezoek komen, dus het was wel een intensieve tijd. Daardoor leerde ze de mensen nog beter kennen. Nu is er de tweede golf. Vorige week ging het ineens mis. Dagelijks wordt de temperatuur gemeten en twee mensen bleken koorts te hebben. Er werd direct getest op corona. Mensen werden geïsoleerd op hun kamer en verpleging mag alleen binnen in volledige bescherming met jas, bril, mondkapje en handschoenen. Twee dagen later waren vier bewoners en twee collega's erg ziek. Inmiddels zijn twee bewoners overleden.

'Het is verschrikkelijk!' zegt Irene met tranen in haar ogen. 'Mensen zijn zo ziek en soms zo benauwd. Sommige mensen begrijpen ook niet wat hun overkomt. Het is echt niet voor te stellen hoe erg het is op onze afdeling. Thuis kreeg ik ruzie met mijn vriend. Hij vond dat ik niet meer naar die afdeling toe moest. Hij is bang dat ik ook ziek word. Maar ik laat die mensen niet alleen. Er moet toch iemand voor ze zorgen? Dat is mijn werk.'

Bas van der Sijde

- ▶ Begrijp jij dat Irenes vriend vindt dat ze niet meer naar haar werk zou moeten gaan?
- ▶ Als je in de zorg werkt, moet je een corona-besmetting zien als risico van het vak. Ben je het daarmee eens?

JONGEREN

Kleur bekennen •

Neem je het risico om buiten de groep te vallen?

Laatst werd mij in een grote groep de vraag gesteld: 'Geloof jij in God?' Ik vond het een lastige vraag om in een groep te beantwoorden. Mijn geloof is persoonlijk. Durf jij kleur te bekennen? En uit te komen voor dingen waarin je gelooft? Dan neem je wel het risico dat je buiten de groep valt. Of sluit je je gewoon aan bij de anderen?

Jasmijn, 14 jaar

- ▶ Zetten de risico's die anderen nemen je ook aan tot nadenken over jezelf?
- ▶ Vind je het geloof in God iets om te bespreken in een grote groep?
- ▶ Durf je het risico te nemen om buiten de groep te vallen?

Wat is waar? ••

Niet alles wat online staat, is waar. Hoe moet je dan weten wat waar is en wat niet?

Het internet is natuurlijk een geweldige uitvinding. Je kunt werkelijk alles opzoeken! Maar je hebt vast op school wel geleerd, dat je heel goed op moet letten. Niet alles wat je online vindt, is waar.

Het is belangrijk dat je in de gaten houdt waar je je informatie vandaan haalt. Een handig hulpmiddel is om te bedenken: wat wil deze site eigenlijk? Facebook, Google en YouTube, bijvoorbeeld, willen zo veel mogelijk advertenties verkopen. Daarmee verdienen ze namelijk geld. Dus hoe langer je op YouTube zit, hoe fijner ze dat vinden.

Het systeem achter YouTube probeert je daarom zo lang mogelijk op de site te houden. Zodat je nóg een filmpje aanklikt. En nóg eentje. De slimme YouTube-machine weet precies hoe ze je aandacht zo lang mogelijk vast kunnen houden. De suggesties die ze geven, zijn steeds nét iets gekker, vreemder, spannender dan wat je net gezien hebt. Je denkt dat je zelf iets onderzoekt, dat je zelf kiest, maar je zit vast in het web van de zoekmachines.

Hilde van Halm

Vragen voor in de klas

- ▶ Heb jij weleens na een uur op YouTube gedacht: Wat wilde ik ook alweer opzoeken?
- ▶ Wat is het gevaar daarvan?
- ▶ Hoe controleer jij of iets waar is wat je online vindt?

Toelichting voor de docent

De uitzending van *Zondag met Lubach* van 18 oktober jl. ging over de 'fabeltjesfuij' – hoe je na een paar minuten klikken al in de meest bizarre complottheorieën terecht kunt komen. Hij schetste ook duidelijk het risico: je komt in een 'parallele werkelijkheid' terecht, zonder dat je doorhebt dat er ook nog een andere werkelijkheid bestaat. De bedreigingen waarmee politici en journalisten te maken krijgen, laten zien dat het inmiddels een reëel gevaar is.

- ▶ Lees de tekst voor.
- ▶ Laat het fragment van Lubach zien waarin hij uitlegt hoe het algoritme werkt en wat het probleem daarvan is.
- ▶ Laat via het digibord zien hoe YouTube werkt door een zoekterm (bijvoorbeeld over corona, of 5g) in te vullen en daarna de suggesties aan te klikken.
- ▶ Bespreek de vragen.

Link: <https://youtu.be/FLOR2Spftwg?t=1353>

Ik heb het ervoor over! •••

Risico's lopen bij protest voor een goede zaak.

Wat gebeurt er als jij opkomt voor dat meisje dat weer gepest wordt? Word je dan zelf uitgelachen? Heb je dat ervoor over? Wat gebeurt er als je meedoet aan een demonstratie, over klimaat, racisme of coronamaatregelen, terwijl je ouders dat verbieden? Zou je er huisarrest voor overhebben?

Het is een vraag van alle tijden: wat heb ik ervoor over om te laten zien waar ik voor sta? In de Bijbel wordt verteld over drie Joodse ballingen in Babel. Goed geïntegreerd, ze werkten voor de koning. Maar op een dag moest iedereen van de koning buigen voor een gouden beeld. De drie mannen deden dat niet. Het paste niet bij hun geloof in God. Ze weigerden, ook al was de straf dat ze in een brandende oven gegooid zouden worden. Het verhaal vertelt dat ze door God beschermd werden in het vuur en er ongeschonden uit kwamen. Ongeschonden is Maria Zajtseva van 19 niet, nadat ze meedeed aan een protest tegen de oneerlijke verkiezingsuitslag in Wit-Rusland. Sinds augustus gaan mensen daar elk weekend massaal de straat op om te demonstreren tegen president Loekasjenko. Maria werd getroffen door drie rubberkogels, scherven en een flitsgranaat. Vanuit het ziekenhuis vertelt ze: 'Het liefst zou ik weer meedoen. Ik hoop dat ik mijn verwondingen niet voor niets heb gekregen.' Maria heeft veel over voor de goede zaak!

Corinne Kat | Bij: Daniël 3 | Bron: rtlnieuws.nl

Vragen •

- ▶ Voor welke 'goede zaak' heb jij veel over?
- ▶ Ken je mensen die vanuit hun geloof dingen niet/wel doen? Lopen ze risico's?

Vragen ••

- ▶ Welke risico's zouden voor jou te groot zijn, ook al strijd je voor een 'goede zaak'?
- ▶ Waarom doen mensen sommige dingen beslist niet of juist wel vanuit hun geloof?

God, geef ons het lef om op te komen voor iemand die gepest wordt, ook al lopen we dan het risico om zelf een pestdoelwit te worden.

Geef ons het lef om te protesteren en nee te zeggen als vrienden bezig zijn met foute dingen, ook al bestaat het risico dat je er dan uit ligt.

Geef ons het lef om te laten zien wat we belangrijk en eerlijk vinden. Help ons om geen angsthazen te zijn die elk gevaar uit de weg gaan.

Afgang ••

Voor groot publiek iemand ten huwelijk vragen: dat kan een té groot risico zijn.

Het zijn YouTube-filmpjes met een tenenkrommende afloop. Een jongen vraagt in een vol stadion zijn vriendin ten huwelijk. Hij knielt op de middenstip. Of hij zit op de tribune en wordt door een tv-camera van heel dichtbij op het grote scherm gezet. Iedereen die meekijkt, houdt de adem in: zal ze 'ja' zeggen? Voor hem is dit al helemaal een spannend moment. Natuurlijk heeft hij zich goed voorbereid. Hij voelt nog even aan de verlovingsring diep in zijn broekzak. En toch is daar ook die lichte twijfel. Kent hij zijn vriendin wel goed genoeg? Stel dat ze helemaal niet ten huwelijk gevraagd wil worden. Of niet in het bijzijn van zo veel mensen! Zij hoopte misschien altijd op dat romantische etentje. Met een glas champagne. En onder in dat glas... de ring. Nu staat ze voor het oog van de camera onder enorme druk...

Nee, dit wordt 'm niet. Een pijnlijke stilte. En dan gebeurt het: ze draait zich om en loopt weg. Ook de jongen máákt dat hij wegkomt. Hij heeft de gok gewaagd, maar het risico verkeerd ingeschat. Wat een afgang!

François Weststrate

- ▶ Zou jij voor zo'n groot publiek je geliefde ten huwelijk vragen? Of zo gevraagd willen worden? Waarom wel/niet?
- ▶ Welke argumenten kun je bedenken voor en tegen deze manier van doen?
- ▶ Als de geliefde onder druk van al die toeschouwers 'ja' zegt, mag zij/hij er dan later nog op terugkomen?

Durven •

Denk je lang na over de risico's als je keuzes moet maken?

Als het om mijn familie gaat en om risico's nemen heb ik echt veel respect voor mijn familie. Ze doen echt allemaal wat ze graag willen doen. Als ze ergens volledig achter staan, gaan ze er gewoon voor, ongeacht wat de risico's zijn. Ik vraag ze dan weleens: 'Maar wat nou als...?' Dan zeggen ze vaak: 'Ach nou ja, dat zien we dan wel weer.' Ik vind dat zelf maar knap. Ik denk namelijk heel erg lang na over keuzes en de risico's die ze met zich meebrengen. Soms houdt dat me zelfs tegen om dingen te doen die ik eigenlijk wel heel graag zou willen doen. Best jammer eigenlijk.

Jurjen, 20 jaar

Illegale coronafeestjes •

Jongeren die de coronaregels beu zijn, organiseren illegale feestjes. Risicovol?

De laatste tijd komen er veel illegale feestjes in het nieuws. Soms wel met honderden jongeren bij elkaar. Voor de jongeren zelf natuurlijk hartstikke gezellig. Maar op dit moment zijn zulke feestjes een groot risico.

Sommige jongeren begrijpen niet waarom de coronaregels voor hen zo streng zijn. Ze zeggen: 'Op school zitten we ook met z'n honderden in de aula.' of: 'Jullie zijn toch ook jong geweest.'

Maar niet iedereen heeft daar begrip voor. Veel mensen vinden het asociaal. Ze zeggen dat de jongeren alleen aan zichzelf denken en zorgen voor meer besmettingen. Zo'n feestje kan namelijk best wat gevolgen hebben. Als een jongere besmet is, moet namelijk iedereen bij hem of haar thuis in quarantaine. Ouders of verzorgers kunnen niet naar hun werk. En als zij in de zorg of op een school werken, zijn er nog meer mensen die er last van hebben. Daarom zeggen veel volwassenen: 'Hou je nou heel even aan de maatregelen, dan kunnen we hopelijk sneller weer terug naar normaal. En dan kunnen jongeren weer zo veel feesten als ze willen.'

Kizzy Chin A Foeng

Vragen voor in de klas

- ▶ Wat vind jij van de illegale feestjes?
- ▶ Wat is het verschil tussen met z'n honderden in de aula op school zitten, en met z'n honderden op een feestje zijn?
- ▶ Vind je dat de maatregelen voor jongeren te streng zijn?
- ▶ Heb jij de afgelopen tijd coronaregels overtreden?

Toelichting voor de docent

- ▶ Laat het filmpje zien (2'06).
- ▶ Lees de tekst voor en bespreek de vragen met de klas.

Link: <https://youtu.be/rJG-K7wCeuy>

Afstand houden ••

Neemt Jezus een te groot risico door een melaatse aan te raken?

Als je in de tijd van de Bijbel een besmettelijke huidziekte had, moest je je mond bedekken en luid 'onrein' roepen. Zo kon iedereen afstand houden. Uit angst voor nieuwe besmettingen mocht je zeven dagen met niemand contact hebben. Zelfs niet met je familie. Een test bij de priester bepaalde of je genezen was. Wat dat betreft is er in 2000 jaar tijd weinig veranderd. Wij leven in een anderhalve-meter-samenleving. Afstand houden en mondkapjes zijn de norm. Zo proberen we de verspreiding van het coronavirus te voorkomen. Wie toch besmet raakt moet in quarantaine en kan via een app de besmetting melden.

Maar het valt niet mee om de hele dag door 1,5 meter afstand te houden. We willen elkaar ontmoeten. Ongemerkt kom je dichtbij dan je wilt. We nemen risico's, soms bewust, door naar feestjes te gaan bijvoorbeeld. Tegelijkertijd vinden we ons enorm op als andere mensen elkaar aanraken. Denk maar aan minister Grapperhaus.

De Bijbel vertelt dat Jezus een man met zo'n ernstige huidziekte ontmoet. Jezus moet afstand houden, maar doet dat niet. Hij raakt de man aan en geneest hem. Daarmee neemt hij het risico om zelf besmet te raken. Jezus stuurt de man naar de priester om zich te laten testen en hij verbiedt hem te vertellen hoe hij genezen is. Zelf neemt Jezus een tijdje afstand van andere mensen.

Wies van Pijkeren | Bij: Lucas 5:12-16

Vragen •

- ▶ Neem jij veel risico's?
- ▶ Veel sporters knuffelen elkaar nog steeds, vind je dat een risico?

Vragen ••

- ▶ Is er verschil tussen wat Jezus doet en wat wij doen?
- ▶ Is er verschil tussen het risico dat wij nemen en het risico dat Jezus neemt?

God, zo veel risico's in deze tijd... We worden er soms niet goed van! Telkens weer horen we dat we te dicht op elkaar staan. En ook als je alles goed wilt doen, gaat er nogal eens wat mis. We waarschuwen elkaar en we ergeren ons aan elkaar en soms denken we ook: 'Het zál wel.'

Help ons om het verschil te zien tussen onnodig risico nemen en iets wagen om iemand te helpen. Want het eerste is superstom maar het andere een heldendaad.

Durf jij nog? •

Experts adviseren om mensen te blijven zien, ook tijdens de coronapandemie.

Op 18 oktober plaatste de NOS op haar site een artikel waarin experts vertelden hoe je het beste de tweede golf door kan komen. Hun eerste tip was: blijf mensen zien. Het is belangrijk om je sociale relaties op peil te houden, schreven ze. Je mag nog mensen zien, dus doe dat ook.

Ik vond het eerst een raar advies. Ik zag zelf liever zo min mogelijk mensen. Gewoon uit voorzorg. Hoewel ik zelf gezond ben en mijn vrienden gelukkig ook. En het huis is groot genoeg om afstand te houden. Toch voelde het als een risico.

Maar na het lezen van het artikel, nodigde ik toch een vriend uit om te komen eten. Op anderhalve meter afstand. Het was fijn om weer eens iemand te zien. En om het aan te durven. Want eenzaamheid is ook een risico dat we lopen in deze tijd. Dus laten we zorgen dat we er voor elkaar zijn. Juist in deze tijd.

Fiets met jou mee door heel de stad, Als jij dat wil, nou, dan doe ik dat, ik ben hier op je blauwe dag.

Mijke van Leersum | Fragment uit het nummer Blauwe dag van Suzan en Freek.

- ▶ Hoe ga jij om met de maatregelen? Durf je met vrienden af te spreken?
- ▶ Kun je risico's van eenzaamheid bedenken? Heb je daar zelf last van (gehad)?

Link: <https://youtu.be/keY-FIDOLVQk>

Voorzichtig •

Aukje houdt zich goed aan de coronaregels, maar vergeet ze ook weleens.

Tijdens de pandemie waarin we nu verkeren, probeer ik zo weinig mogelijk risico's te nemen. Ik draag op school namelijk vaak een mondkapje. Ook doe ik dat in de winkels en als ik bij mijn pake (opa) en beppe (oma) op bezoek ga. Verder hou ik 1,5 meter afstand van andere mensen, alleen soms vergeet ik dat.

Aukje, 14 jaar

- ▶ Houd je je goed aan de regels of til je niet zwaar aan het risico besmet te worden?

Riskante uitspraak

Na lange tijd samengewerkt te hebben, is Jakob stiekem vertrokken uit het huis van zijn schoonvader Laban.

Rachel vertelt... "Waarom ben je stiekem weggegaan? Jij geeft me niet eens de kans om afscheid te nemen van mijn kinderen!" Woedend stond mijn vader tegenover Jakob. Jakob had gemerkt dat de sfeer bij ons thuis steeds meer verslechterde. Mijn broers waren ervan overtuigd dat Jakob ten koste van hen rijk geworden was. Ook mijn vader Laban was niet meer zo vriendelijk. Het was tijd om te gaan. Zodra mijn vader weg was om zijn schapen te scheren, vertrokken we.

"Heb je iets te verbergen? Ben je er daarom zo stiller tussenuit gegaan?" briede mijn vader. "Waarom heb je mijn dochters als krijgsgevangenen ontvoerd? Zeven dagen reis ik al achter je aan. Ik zou het je betaald kunnen zetten, maar je hebt geluk! Jouw God zei tegen mij: 'Zorg dat je redelijk bent. Praat niet eerst vriendelijk en doe dan kwaad. Houd je bij de feiten.' Dus: als je echt alleen bent weggegaan omdat je zo naar je familie, je huis, je land verlangde... Waarom heb je dan mijn goden gestolen?!"

Oeps, vader had het ontdekt! Jakob begreep er niets van. Hij was bang dat vader ons - zijn dochters, Jakobs vrouwen - niet zou laten gaan. Maar dit verwachtte hij niet. Jakob heeft niets met de goden van mijn vader. Hij heeft ze ook niet gestolen. Dat heb ik gedaan. Stil luisterde ik in mijn tent.

"Niemand hier heeft iets gestolen. Zoek de bagage maar door. De dief verdient de doodstraf," zei Jakob. Een riskante uitspraak! Want Jakob wist niet dat ik - zijn lievelingsvrouw - ze had. Zonder het te beseffen, stelde hij mijn leven in de waagschaal. Wat als vader de beeldjes bij mij zou vinden!?

Hij begon de bagage te doorzoeken.

"Sorry dat ik niet opsta, maar ik ben ongesteld," zei ik toen hij in mijn tent kwam. Hij vond niets. Ik zat erbovenop!

Genesis 31:17-35

Gespreksvragen:

- ▶ Kun je zeggen dat Jakob met die riskante uitspraak onverantwoordelijk reageerde?
- ▶ Wat had Jakob beter kunnen zeggen?
- ▶ Welke dingen kun je beter niet zeggen omdat je de gevolgen niet kunt overzien?

Gebedsintentie:

Heer, we moeten eigenlijk nooit méér zeggen dan we kunnen verantwoorden of méér zeggen dan nodig is. Leer ons op de juiste momenten tot tien te tellen en onze emoties in toom te houden.

Goed gegokt

Rachab neemt twee spionnen van het volk Israël in bescherming.

Dat zul je altijd zien. Net als jij iets doet wat een ander niet mag weten, komt er iemand binnen. Zo gaat het ook met Rachab. Net nu er twee Hebreeuwse mannen bij haar zijn, wordt er aangebeld. Voor Rachab is het niet vreemd om herenbezoek te ontvangen. Het is haar beroep. Maar de twee heren die ze nu op bezoek heeft, kunnen beter niet gezien worden in haar huis. Het zijn spionnen. Ze zijn eropuit gestuurd om te kijken hoe sterk Jericho is. Kan hun leger de stad verslaan? Natuurlijk moet Rachab die spionnen eigenlijk bij de politie aangeven. Maar als er aangebeld wordt, verstopt ze hen. Tegenover de soldaten van de koning die op de stoep staan, doet ze alsof haar neus bloedt. 'Oh, waren dat spionnen? Sorry, dat wist ik echt niet! Ik vraag de mannen die bij mij op bezoek komen niet naar hun beroep. Discretie staat bij mij voorop. Iedereen die bij mij komt, kan op ab-so-lu-te geheimhouding rekenen. Dus als u tijd en zin heeft: komt u rustig binnen. Die twee mannen, eh... spionnen, zijn net weggegaan. Ik heb dus wel tijd voor u.'

Nee, daar hebben de soldaten geen tijd voor. Met een bos op de wangen vragen ze in welke richting de gasten vertrokken zijn. Hulpvaardig wijst Rachab hen precies de verkeerde kant op. 'Als u snel bent, haalt u ze misschien nog in.' En nu maar hopen dat ze het niet direct doorhebben. Ze sluit haar deur en gaat naar de spionnen. 'Ik heb een groot risico voor jullie genomen. En ik hoop dat jullie in ruil daarvoor mijn leven en dat van mijn familie zullen sparen, als jullie volk de stad straks aangevalt,' zegt ze. 'Wij garanderen je dat jou en je familie niets overkomt,' antwoorden de spionnen.

Ze heeft goed gegokt.

Jozua 2:1-14

Gespreksvragen:

- ▶ Was het link wat Rachab deed, of uitgekookt?
- ▶ Welk risico liep ze eigenlijk?
- ▶ Welk risico liepen de twee spionnen?

Gebedsintentie:

Heer, soms moet je een gokje wagen en een beetje geluk hebben. Geef ons het lef om te vertrouwen op de goede afloop als we risico's nemen.

God zal je redden?!

Koning Darius moet zich zeer tegen zijn zin aan zijn eigen wet houden.

Hij is Kwaad. Woedend! Hij - koning Darius - heeft een wet getekend en Daniël, zijn trouwste medewerker, heeft zich er niet aan gehouden! Niemand mocht iets vragen aan iemand anders dan de koning. Aan geen mens. Aan geen God. Daniël heeft wél tot zijn God gebeden. Hij is op heterdaad betrapt. Zonet hebben de ministers die de wet opstelden dat aan koning Darius verteld. Als kleine jaloerse kinderen zijn ze komen klikken: 'Daniël lapt de regels aan zijn laars. Ondanks uw wet bidt hij tot zijn God. Hij luistert niet naar u, koning! U moet hem straffen!' Nu pas begrijpt koning Darius dat de wet een val was voor Daniël. Daarom is hij zo kwaad. Niet op Daniël - op zichzelf! Als hij de gevolgen van tevoren had geweten, was hij nooit met die wet akkoord gegaan. Hij heeft groot respect voor Daniël. Daniël is intelligent, eerlijk, trouw en betrouwbaar. Hij doet zijn werk beter dan alle andere bestuurders en ministers. Hij is een voorbeeld voor iedereen! Hij - koning Darius - moet een oplossing vinden! Maar een wet van Meden en Perzen kán niet veranderd worden. Daniël heeft een groot risico genomen! Ook de koning besluit een risico te nemen. Hij laat Daniël in de leeuwenkuil gooien. De kuil wordt verzegeld met een zware steen. Niemand kan Daniël helpen. 'Jouw God zal je redden,' zegt de koning tegen Daniël. Dat betekent een enorm godsvertrouwen. Maar het is ook gevaarlijk. Wat als Daniël door de leeuwen wordt opgegeten? Koning Darius blijft de hele nacht waken en vasten. Hij denkt alleen maar aan Daniël. Zodra het licht wordt, haast hij zich naar de leeuwenkuil. 'Daniël, heeft jouw God je van de leeuwen kunnen redden?' vraagt hij bezorgd. 'Ze hebben hun bek zelfs niet geopend, daar heeft mijn God voor gezorgd,' antwoordt Daniël.

Daniël 6:2-23

Gespreksvragen:

- ▶ Wat vind je van mensen die risico's nemen voor hun geloof of idealen?
- ▶ Zou jij dat zelf doen?

Gebedsintentie:

Heer, hoe groot moet het vertrouwen op u zijn om de risico's van het leven aan te kunnen? Moet het zo groot zijn als bij Daniël en bij koning Darius? We voelen ons soms klein. Geef ons ook een groot vertrouwen.

Met gevaar voor eigen leven

David spaart het leven van koning Saul.

'Ssst!' Met ingehouden adem zitten David en zijn mannen achterin een spelonk verstopt. Ze zijn gevlucht voor koning Saul. Saul is zo jaloers op de populariteit van David, dat hij hem een kopje kleiner wil maken! Al dagen is de koning op zoek naar David. Met een groot leger kamt hij het gebied uit waarvan hij weet dat David er verstopt zit. Muisstil wachten de mannen af. Lopen de soldaten door? Nee, er komt iemand binnen! Het is de koning! Ze zijn erbij! Maar Saul blijft vooraan in de spelonk. Hij hurkt. De koning moet nodig! Als het niet zo gevaarlijk was, zouden ze nu schaterlachen. Voorzichtig sluip David naar Saul. Zijn makkers maken alvast een gebaar met hun hand langs de keel. Maar het gaat David er niet om de koning te doden. Ook al lijkt dat de eenvoudigste oplossing. De koning blijft wel de koning. Ook als hij in Davids ogen slecht is. God heeft Saul tot koning gemaakt. God zal dus ook wel bepalen wanneer het koningschap van Saul eindigt, dat is zijn vaste overtuiging. Nee, David wil juist laten zien dat Saul op hem kan rekenen. Dat hij de koning trouw dient. Daarom wil hij de slip van de koninklijke mantel afsnijden. Zo kan hij zeggen: 'Ik had u óók kunnen doden.' David neemt een groot risico. Als koning Saul hem ontdekt, zal die geen genade met hem hebben. Dan is hij er geweest! Voorzichtig snijdt hij een stuk van Sauls mantel af en sluip terug. Zonder iets gemerkt te hebben, verlaat Saul de spelonk. 'Waarom gelooft u dat ik uw vijand ben?' roept David hem na. Hij zwaait met de lap van de mantel. 'Ik had u makkelijk kunnen doden.' 'David?' stamelt Saul ontroerd. 'Als jij koning wordt, zul je me dan ook sparen?' 'Ja. Dat beloof ik!'

1 Samuel 24:1-23

Gespreksvragen:

- ▶ David neemt een groot risico. Vind je het edelmoedig wat hij heeft gedaan?
- ▶ Waarom neemt David dat risico en kiest hij niet voor de gemakkelijkste oplossing?

Gebedsintentie:

Heer, trouw zijn aan anderen is een bijzondere deugd. Trouw zijn, zelfs in gevaarlijke situaties. Geef dat we loyaal zijn aan de mensen, zelfs als zij onze trouw niet verdienen. Zodat we zelf in het reine blijven met u.

Tot in de dood

Jesus neemt een groot risico door naar de overleden Lazarus te gaan.

Tomas, een leerling van Jezus vertelt: 'Op een dag kreeg Jezus een bericht van Marta en Maria, twee zussen die met hun broer Lazarus in Betanië in Judea woonden. Hun broer Lazarus was ernstig ziek. Wij bleven nog twee dagen waar we waren. Ik weet niet of Jezus werk te doen had. Moest dat eerst af en haastte hij zich misschien zelfs? Kon hij dus niet eerder terug? Of durfde hij niet? We zijn namelijk uit Judea weggegaan omdat ze daar probeerden Jezus te stenigen. Vond Jezus het eigenlijk ook verstandiger om niet terug te gaan? Ik kan het niet inschatten. Maar na twee dagen zei hij: "Laten we teruggaan naar Judea." Het leek alsof zijn zorg om de zieke Lazarus toch ineens de overhand kreeg.

We waren geschokt. "Dat is niet verstandig," waarschuwden we. "Laatst probeerden ze u daar nog met stenen dood te gooien en nu wilt u teruggaan? U neemt een veel te groot risico!"

Maar Jezus zei: "Als we in alle openheid gaan en niet stiekem, dan zal ons niets gebeuren." Heeft hij de risico's afgewogen? Heeft hij er goed over nagedacht wat hij zich allemaal op de hals haalde door terug te gaan?

"Lazarus is gestorven," zei Jezus. En ik beseftte hoeveel Jezus van Lazarus hield. Hoeveel hij om Lazarus' zussen Marta en Maria gaf. Ik begreep wel dat hij nu naar ze toe wilde gaan. Dat wil je toch als iemand van wie je houdt verdriet heeft?

Ik zei tegen de anderen: "Laten we maar met hem meegaan! Gaan we dood, dan gaan we dood. We kunnen hem nu niet in de steek laten."

Johannes 11:1-16

Gespreksvragen:

- ▶ Waarom neemt Jezus hier het risico om toch naar zijn vrienden toe te gaan?
- ▶ In welke situaties moet je risico's nemen voor een vriend? Waar ligt voor jou de grens?

Gebedsintentie:

Heer, zeker bij verdriet en dood moet er ruimte zijn om je vrienden bij te staan en er te zijn voor hen. Hoeveel het ook kost - dat vraagt de menselijkheid van ons. Geef ons de moed om te dragen wat we moeten dragen.